

Pána našeho

Původ materiálu

Anna Lavická

Pořadí v lekci

30

Téma

Ježíš je Pán — jemu patřit je dobré.

Cíle

- Děti si uvědomí, že patří do společenství sboru — a společně že patříme (k) Ježíši jako našemu Pánu.
  - Děti se seznámí s Tomášovým příběhem a jeho vyznáním víry; propojí si, že Tomášovo staré vyznání: *M?j Pán a m?j B?h se týká téhož Ježíše, jako naše vyznání V??ím v Boha Otce všemohoucího, stvo?itele nebe i zem?, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho...*
  - Děti si uvědomí, že vyznání *Ježíš je Pán* se týká Kristova panování, jeho vlivu a moci; pochopí, že vyznání Ježíše jako *Pána našeho* není církevní formulkou, ale osvobodivé východisko v životě. Když Ježíš je Pán (jemu patřím), tak jiní pánové na mne nemají nárok.
-

Pro učitele

Poznámky k textu

K slovům vyznání „Pána našeho...“

Pán: kyrios — ve staré řečtině toto slovo znamenalo: mocný, vládoucí — nad druhými, nad věcmi nebo nad sebou. Je v něm obsažen prvek právoplatnosti a autority. Později byla takto označována i osoba výše postavená. Původně titul „pán“ (kyrios) nebyl užíván jako označení pro bohy, protože v řeckém náboženství není víra v osobního Boha stvořitele, a bohové jsou také poddáni osudu, jako lidé. Proto se helénistický člověk nechápe jako otrok závislý na Bohu. Stejně tak málo se cítí osobně odpovědný bohům. Jen pokud vládou bohové nad určitou částí světa, mohou být nazváni pánem (kyrioi).

Jiné pojetí tohoto slova je ve starém Orientu. Tu jsou bohové pány skutečnosti, mají osud v rukou. Bohové stvořili člověka, který vůči nim má odpovědnost. Bohové mohou zachraňovat, soudit, trestat, a tak zasahovat do lidského života.

Titul „pán“ (kyrios) byl v helénistické době užíván pro bohy nebo lidi až v prvním století před Kristem. Kromě krále mohl dostat tento titul i vysoký úředník. A také na bohy je posléze vztahován. Často právě v souvislosti „můj pán“. Člověk se pak staví do role „otroka“, sluhy, do osobního vztahu a odpovědnosti před boha, který vykonává autoritu. Ctění jednoho pána nevyklučovalo ctění jiného.

V řečtině jsou pro slovo „pán“ dva výrazy: despotes a kyrios.

Despotes se užívá tehdy, jestliže je moc nebo dispoziční právo nad druhými usurpováno, obsahuje-li prvek tvrdého a svévolného jednání.

Kyrios akcentuje právoplatnost a uznanou autoritu vlády. O Bohu je jen velmi zřídka užito první slovo.

My známe a užíváme v církevní liturgii spojení „kyrie eleison“ — „Pane, smiluj se“.

V překladech Starého zákona (např. Septuaginta) se slovem „pán“ (kyrios), překládá Bůh Izraele (adonaj). Bible kralická i ČEP zde používají výrazu Hospodin. Je to Bůh, který si „vyvolil“ (vybral) Izraele za „svůj lid“. Je to Bůh (Pán), kterému jeho lid patří. V rozšířeném teologickém důrazu: jako tvůrce světa je jeho právoplatným pánem.

Ve vyznání víry je tento Ježíšův titul zajímavý i svým „praktickým dopadem“: Pokládá nám otázku po tom, jak chápeme Ježíše, církev, svět a život vůbec. Jak je to se silami, vlivy, mocnostmi... a naším postavením vůči nim. Nakolik jsme bezbranní, nakolik můžeme na ně „vyzrát“, nakolik „je to jedno“.

Když vyznáváme: „věřím v Ježíše Krista, Pána našeho“, tak tím nemluvíme jen o jeho moci, ale také o jeho „moci“ ke mně, pro mě, o jeho „právu na mě“. Víra znamená, že někomu patříme, nikoliv že se zvýší životní možnosti, šance a síly...

Pro život ve víře je vyznání „Pána našeho“ velmi důležité. Znamená: nejsem na pospas.

Nelze říci „můj Boží Syn“, ale lze vyznat „Pána našeho“.

„Pán“ není jen zdvořilé oslovení, které by mohlo být odvozeno od hebrejského oslovení učitelů rabbi. První křesťané se tím „Pán“ dostali v židovském prostředí do nebezpečné blízkosti oslovení Božího, jehož jméno Jahve platilo za svaté a nevyslovovalo se. Místo něho

se říkalo právě Pán, (Hospodin, *adonaj*). „Jméno nad každé jméno.“ (Fp 2,9) Samo o sobě by to bylo z hlediska víry Izraele rouhání, ale křesťané se mohli odvolat na Ž 110,1, kde Bůh oslovuje královského Mesiáše jako Pána, který má sedět (na trůnu) po jeho pravici a je pověřen ho reprezentovat na světě. Už v poexilní době v tom židé viděli obraz poslání skutečného Mesiáše, který svůj lid uvede do nového věku a začátek Ž 110 se stal východiskem pro formulaci vyznání Ježíše jako Pána.

„Vyznání Ježíše ‚Pána našeho‘ nezakládá a neprosazuje ‚konfliktní strategii‘ vůči ostatním náboženstvím, ale naopak umožňuje osvobodivý pohled na všechny bližní bez rozdílu, ba na celé stvoření. A nejen pohled: také praktická cesta vede církev a její misi brzy do ‚celého světa‘. Křesťanské hnutí se vyznačuje ne ‚vydýchaným ovzduším‘ zájmového spolku, který se zabývá jen sám sebou, ale ekumenickou ‚vůní velkého, širého světa‘. Pán tohoto vyznání je ‚Bůh, Otec, Všemohoucí, Stvořitel nebe i země, který je v Kristu přítomen‘.“ (J. M. Lochmann)

„Vyznat Krista jako Pána znamenalo opustit představu o tom, že každý člověk by mohl být tak trochu bohem. Taková představa se prosazovala v některých tehdejších náboženstvích a dnes má obdobu v ideji lidské autonomie. Znamenalo to, že ten, kdo vyznává toto vyznání, přijímá Ježíše jako svého Pána. Pána nejen v tom smyslu, že Ježíš je mu modelem a měřítkem lidství, ale že je mu také sám svým příběhem zárukou spolehlivosti Boha samého, v jehož jménu vystupoval. Člověk se tak zbavuje iluzí o sobě samém, vymaňuje se ze zajetí jiných mocností, sil, zlých tradic, tlaků, vlivů a návyků, jejichž se ve skutečnosti stal služebníkem, a nalézá toho, jemuž se může odevzdat s vědomím, že v této odevzdanosti nebude jeho lidství zneužito a omezeno, ale naplněno.“ (P. Pokorný)

K příběhu

J 20/19–23 (kontext)

- Situaci učedníků charakterizuje v tomto vyprávění evangelista slovem „strach“. Ztráta perspektivy a společenství s Ježíšem nevede jen ke smutku, bezradnosti a beznaději, ale posléze ke strachu. Církev si připadá jako „nahý v trní“, bez opory — to ji vede k tomu, že se zamyká ve svém společenství, místo co by svému okolí zvěstovala evangelium.
- Pozdravení pokoje nezní jako obvyklá rutina. Pozdrav je slovo, které zároveň zpřítomní to, co bylo vysloveno. „Pokoj“ — důvěru, harmonii, spravedlnost, naději — smějí teď učedníci přijmout. Přijímají pokoj, který s Kristem přichází.

- Znamení ukřižování — pokojem neobdarovává jakási nadzemská bytost, které se nedotklo ponížení nebo trápení, ale ten, který byl ukřižován, ten, který vědomě podstoupil cestu ponížení a prohry. Uprostřed prvotní církve bylo neustále nutné „propojovat“ zvěst o Vzkříšeném s postavou Ukřižovaného, proto je tu tato scéna, kde se Ježíš svými ranami „legitimuje“. Krev a voda tu pravděpodobně symbolizují večeři Páně a křest. Jan svým víceznačným stylem tak připomíná, že v procesu „obživnutí“ církve, který spouští Vzkříšený, „ožívají“ i svátosti.
- Radost z Pána — blízkost vzkříšeného je pro církve událostí, kde se Ježíš zjevuje jako Pán, tedy jako nejvyšší myslitelná autorita rovná Bohu Otci. Blízkost tohoto Pána nevzbuzuje strach ale radost.
- Poslání — příběh ožívající církve nezůstane uzavřený v bohoslužebném prostoru, ale má se dál odvíjet vně doposud zavřených dveří, na cestě, kde učedníci plní své poslání.
- Dar Ducha — Ježíš „dechl“, doslova „zadul“ na učedníky. Toto možná nečekané sloveso má vybavit souvislost s Ez 37: Tak, jako Hospodin obživil duchovně zdecimovaný Izrael v babylonském zajetí, probouzí teď skrze Vzkříšeného společenství církve. Evangelista Jan tak zároveň dosvědčuje, že dar Ducha svatého nelze osamostatnit od příběhu o ukřižování a vzkříšení.
- „Komu odpustíte“ (v.23) — vyhlášení odpuštění ve jménu Ježíše Krista má takovou váhu, jako když odpuštění vyhlášoval sám Ježíš. Učednické kázání o odpuštění bude nadále zpřítomňovat jedinečnost Kristova díla. Takzvaná „moc klíčů“ (Mt 19,16) — právoplatně vyhlášovat odpuštění — je na tomto místě svěřena všem apoštolům, nejen Petrovi.

J 20/24–29 (probíraný text)

- Osmého dne — podle židovského způsobu počítání za týden, tj. dalšího „prvního dne po sobotě“.
- Tomášova reakce na zvěst učedníků (dokud neužiji a nedotknu se, neuvěřím, v.25) — není vyjádřením nevěry, ateismu; v jeho slovech se spíše ozývá iluze, že první svědkové víry měli možnost jakýchsi zázračných zážitků „navíc“, které ti ostatní už neprožili.
- Tomášova reakce na setkání s Ježíšem — slova „Pán můj a Bůh můj“ jsou vyznáním víry. Způsob tohoto vyznání připomíná např. Dt 6,4 (slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh). Vyznání není reakcí na zázrak, ale na nečekané zpřítomnění Kristovy vysvobodivé moci.
- „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili“ (v.29) — Tomášův příběh se týká všech dalších povelikonočních generací křesťanů. Nejsou o nic ochuzeni ani zkráceni. Víra roste z naslouchání překvapivé přítomnosti Pána — Ježíše.

- „Nikdo z nás, kdo přijdeme po Tomášovi, na tom není a nebude hůř než on: „Blahoslavení, kteří neviděli a (přece) uvěřili“. Blaze všem, kdo došli víry aniž mě spatřili. Šťastní jsou všichni, radovat se mohou všichni, kdo mne nevidí a přece mě důvěřují.

V celém evangeliu jsou „zázraky“, Jan je nazývá „znamení“, doprovodnými jevy při zrodu víry. Víra sama nevzniká z vidění, nýbrž ze slyšení. Až ten, kdo už věří, má vírou otevřené oči pro zázraky, které nevěřící také snad vidí, ale jimž nerozumí, jejichž význam mu uniká. V tomto smyslu je rozdíl mezi učedníky a námi jen relativní, nikoli absolutní. Oni měli slovo a znamení, my máme Slovo a svátosti. I oni viděli jen záblesk z Božího světa, a to ve vší dvojznačnosti světa našeho, a naopak. Věřící křesťan(ka) může i dnes spatřit v dvojznačnosti našeho světa něco ze světa Božího. Poslední Ježíšův výrok obsahuje určitou kritiku zázrakuchtivosti a zároveň klíč, jak číst velikonoční příběhy. Ne jako příběhy, které by měly nahradit vlastní prožitky víry, nýbrž jako slovo zvěstování, které má naši vlastní víru probudit k životu.“ (J. Štefan)

Úskalí

Úskalí Kreda

- Mějte, prosím, stále na mysli, že vyznání „Pána našeho“ neznamená především, že nás Ježíš ovládá, ale že jemu smíme patřit. Patřit Ježíši znamená nezůstat ve vzduchoprázdnu, napospas všelijakým silám a mocím.
- Vyznat Krista jako Pána znamená opustit představu o tom, že každý člověk je tak trochu bohem. Ježíš je nám modelem a měřítkem lidství, ale také sám svým příběhem je zárukou spolehlivosti Boha samého, v jehož jménu vystupoval. Člověk se tak zbavuje iluzí o sobě samém, vymaňuje se ze zajetí jiných mocností, sil, zlých tradic, tlaků, vlivů a návyků, jejichž se ve skutečnosti stal služebníkem, a nalézá toho, jemuž se může odevzdat s vědomím, že v této odevzdanosti nebude jeho lidství zneužito a omezeno, ale naplněno.

Úskalí příběhu

- Nechejte dětem prostor, aby se mohly zeptat, jaké povahy blízkost Vzkříšeného vlastně je. Nenuťte je, aby si tuto blízkost nějak představovaly. Upozorněte, že znamením jeho přítomnosti není naše schopnost představit si ho, ale to, co např. při

bohoslužbách na jeho blízkost odkazuje: písnička o vzkříšení, vyznání, svátosti.

- Nemoralizujte Tomáše za jeho nevěru. Připomeňte dětem, v kolika obměnách se mezi křesťany (i mezi dětmi) ozve přesvědčení, že první učedníci to měli s vírou lehčí. Tento „tomášovský předsudek“ je naším příběhem bořen.
- Blahoslavení těch, kteří neviděli, ale (přesto) uvěřili — nejde tu o vyšší stupeň náboženského poznání, ale o „gratulaci“ všem, kdo po Velikonocích slyší o vítězství vzkříšeného a vydávají se cestou víry.

Odkazy

Biblické odkazy

Vyznání „Pána našeho“ se často objeví v pavlovských dopisech, když Pavel píše o bohoslužbách sboru.

Při křtu je vyvoláno jeho jméno nad křtěncem (1K 6,11), při večeři Páně jde sbor „ke stolu Páně“ (1K 10,21), aby slavil večeři Páně (1K 11,20); napomenutí Pavlových dopisů, které jsou předčítány při bohoslužbách, se dějí za vzývání a přítomnosti síly Pána (1K,10). Vše, co se v bohoslužbách děje, se děje ve jménu „Pána“: jeho jméno Pána je vyvoláváno, aby byl v síle svého ducha přítomen.

Skutky apoštolské 10,35; Římanům 10,9; Koloským 2,6; Jan 13,14.

Literatura

Rejchrt, Luděk: *Vyznání: výklad apoštolského vyznání víry*. Praha: Kalich, 2012.

Lochman, Jan, Milíč: *Krédó: základy ekumenické dogmatiky*. Praha: Kalich, 1996.

Pokorný, Petr: *Apoštolské vyznání: Výklad nejstarších křesťanských vroučných textů*.

Třebenice: Mlýn, 1994.

Gallus, Petr — Balcar, David — Šorm, Zdeněk — Férová, Lydie: *Dvakrát moudře, jednou vřelě: pracovní listy pro katechezi*. Praha: Českobratrská církev evangelická, 2012.

Štefan, Jan: *Vyvýšení Syna člověka: sedm postních a osm velikonočních kázání na Evangelium podle Jana*. Středokluky: Zdeněk Susa, 1998.

Sienkiwicz, Henryk: *Quo vadis?* Praha: Vyšehrad, 1996. Kpt 27.(„Quo vadis, Domine?“ — „Kam kráčíš, Pane?“)

<http://www.kanan.cz/2velikonocea.htm> — katecheze na neděli, cyklus „A“, druhá neděle velikonoční.

Pro děti

Pro předškolní děti

Vyprávění

Máme tu ovečku. Je tady sama. Líbilo by se vám, kdybyste tu byli sami?

Ke komu ovečka patří? Do svého stáda (*přidat dalších několik oveček*), má tam maminku, tatínka, možná sourozence nebo ovčí babičku a dědečka. Komu patří to stádo oveček?

Pastýřovi. (*Přidat figurku nebo obrázek pastýře.*) Takhle pohromadě je jim dobře. Je dobré pro ovečky, patřit pastýři.

Ke komu patříte vy? K mamince a tátovi, k bráškovi a sestřičce (nechte děti jmenovat, kdo všechno může patřit do rodiny: dědečkové a babičky, sestřenice a bratřenci, tety a strýcové...). Patříte do rodiny. Je dobré takhle (k) někomu patřit.

Náš sbor je taky taková rodina, všimli jste si, že si v kostele říkáme „bratři a sestry“? A do té sborové rodiny patříme všichni, jak tady spolu sedíme. I vaši rodiče. Ale patří sem k nám také ti, kdo nemají děti nebo tety a strýce nebo dědečka a babičku (nechte děti jmenovat, kdo všechno s námi do sboru patří...). V církvi, ve sboru, patříme k sobě. A všichni společně patříme Ježíši Kristu. On je náš Pán, říkáme. Jemu patřit, je dobré. Jako ovečky patří svému pastýři, který je má rád a stará se o ně, tak my patříme k Pánu Ježíši, dobrému Pastýři.

Zaspíváme si o tom písničku „Ježíši Kriste, Pastýři náš“ (BTS č. 35). (*Máte-li k dispozici dost zvonek?, mohou děti přerušit zvony.*)

Pomůcky: ovečky (plyšáky, figurky z betléma nebo obrázky), postavička nebo obrázek pastýře.

Aktivita

Každé dítě obdrží obrázek ovečky, který může vybarvit, a které dítě to už zvládne, napíše si na ovečku své jméno (některé předškolní děti se umí podepsat tiskacím písmem), ostatním tam napíše jméno učitel/ka. Doprostřed velkého papíru nalepte obrázek pastýře a kolem něj připevněte ovečky se jmény dětí.

Na závěr můžete děti naučit krátké vyznání a společně jím zakončit: „Patříme Ježíši, dobrému Pastýři, on je náš Pán.“

Pomůcky: nakopírovaný obrázek ovečky, obrázek pastýře, velkou čtvrtku nebo balicí papír, lepidlo nebo lepící gumu, pastelky (obrázky ovečky i pastýře najdete např. ve zpěvníku *Bud' tobě sláva*), zvonečky.

Pro mladší školní děti

Pokud zvolíte tuto část přípravy, doporučuji vyprávění přečíst „jak leží a běží“ (není dlouhé). Pak můžete děti požádat, aby samy zkusily příběh převyprávět tak, jako by jej vyprávěly kamarádovi nebo někomu z rodičů...

„Tatí, dvojčata se se už zase perou!“ žaluje Bětka tatínkovi.

Otec odloží noviny a jde do dětského pokoje: „Tak co se to tady děje?“

„Tadeáš se mi posmívá, že jsem nevěřící Tomáš! Ale já nejsem nevěřící, chodím přece do nedělní školy a na nábožko a umím Otčenáš...“

„Jak jsi na to přišel, Tadeáši?“ ptá se otec.

„Na nedělní škole jsme si vyprávěli příběh o Ježíšovi, jak se ukázal vzkříšený učedníkům a jak tomu Tomáš nevěřil.“

„No, ale on tam zrovna tehdy u toho nebyl!“ vskočil bráchovi do řeči Tomáš, „když Ježíš přišel v nedělní večer za učedníky a řekl jim: ‚Pokoj vám.‘ A když pak opozdilec Tomáš dorazil, tak mu bylo divné, že ostatní jsou nějak jiní, jakoby spokojení nebo nadšení nebo co...“

„A co bylo důvodem toho jejich nadšení?“ vyptává se otec dál. Tadeáš se zamyslí: „No, oni Tomášovi říkali, že viděli Pána, mysleli tím Ježíše, víš? A že byl živý a že s nimi mluvil. Ale Tomáš jim na to řekl: ‚To mi nepovídejte, tomu já nevěřím! To bych si musel osobně sáhnout do těch jeho ran od hřebíků, kterými ho přitloukli na kříž.‘ Myslel si, že když je jednou Ježíš ukřižovaný, mrtvý a v hrobě, tak ho nikdo nemůže vidět. Tak byl prostě nevěřící.“

Táta se posadil na okraj postele: „Víte, kluci, já si myslím, že ten Tomáš nebyl žádný ateista (bezvěrec). Pochyboval, to jo, ale asi se bál zklamání, bál se další marné naděje, říkal si: vždyť předtím jsem s Ježíšem věrně šel kus cesty — a jak to dopadlo... Byli tu jiní páni, kteří rozhodovali o životě a smrti, velekněží a Pilát, jak by mohl být Pánem ukřižovaný?“

„A mě zdá,“ vypráví vážně otec, „že Tomáš nebyl nevěřící, ale pochybující, že se bál laciného věření, že chtěl nějaký důkaz. Ale nevytahujme se nad něj. Každý z nás má v sobě kus pochybujícího Tomáše a Ježíš nám, stejně jako jemu tenkrát, přichází naproti, chce nám pomoci s naší vírou.“

Tadeáš nesouhlasně vrtí hlavou: „No, to jsem ale zvědavej, jak přichází! Tomášovi, tomu učedníkovi, přece nabídl, aby si sáhl do jeho ran.“

„To sice ano,“ klidně pokračuje otec, „ale Tomáš tu nabídnutou možnost nakonec nepřijal, stačila mu pouhá Ježíšova přítomnost, aby vyznal svoji víru těmi slovy: ‚Můj Pán a můj Bůh‘. Z Ježíšovy strany to byla podaná ruka, aby Tomáš pochopil, že Ježíš kope na jeho straně, že s ním počítá ve svém týmu.“

„Tati, a jak se my můžeme potkat s Ježíšem, když jsme ti věřící, ale když mám taky třeba kus toho Tomáše v sobě, jak jsi říkal, a taky pochybuju? Jak poznám, že Ježíš není cizí pán, ale můj Pán?“ chce ještě vědět Tomáš.

„Dobrá otázka,“ chválí syna tatínek. „Řekl bych, že to nějak souvisí s tím, co se děje v kostele: když zpíváme, modlíme se, posloucháme kázání, setkáváme se s druhými při večeři Páně, vyznáváme svou víru. To k nám Ježíš také přichází, jako tenkrát o té první neděli za svými učedníky, staví se doprostřed, přeje nám pokoj a probouzí naši víru k životu. Nemusíme si na Něho sáhnout, stejně jako ani Tomáš si nesáhl.“

Kluci, my nemusíme Tomášovi závidět, že měl to štěstí Ježíše vidět. Šťastní jsme my všichni, kdo jej nevidíme a přece mu důvěřujeme. Tak to aspoň Ježíš nakonec říkal. A já ještě říkám: hajdy do peřin a dobrou noc. Pán Bůh s vámi a zlý pryč!“

Pro starší školní věk

Přečtěte si příběh J 20,24–29 dialogicky (vypravěč, učedníci, Ježíš, Tomáš), případně si jej zkuste přehrát jako scénku.

Nechte děti hledat, kolikrát se v textu vyskytuje slovo Pán.

Nechte děti přemýšlet, jak souvisí slovo „Pán“ s odvozenými slovy: panovat, panství, panský, panovník, opanovat, pantáta (panelák?) a která z nich se hodí k Bohu?

Varianta

Nechte děti, aby samy vymýšlely odvozená slova od slova „pán“ a pak přemýšlely, jak spolu souvisí...

Jakými výrazy by se slovo „Pán“ dalo opsat? (vládce, král, mocnář, šéf; vlastník — majitel; osoba rodu mužského)

Hodí se některý z nich k Bohu?

Zeptejte se dětí, zda je napadlo, že běžně používaná sousloví jako: stůl Páně, chrám Páně, lid Páně, znamenají, že to všechno patří Pánu (Bohu, Kristu)? Stejně jako výraz „církev“ (řecky: *kyriaké*) znamenal původně: „tady je Pánovo“, to, co patří Pánu. (Podobně jako v Krkonošských pohádkách „tady je Trautenberkovo“ znamenalo „tady to patří Trautenberkovi“.)

Požádejte děti, ať vyhledají ve zpěvníku Svítá pět písní (nebo můžete použít níže navržené písně), v nichž se zpívá, že Ježíš je náš Pán (můj Pán). Zkuste porovnat, v čem se shodují s probíraným textem z Janova evangelia.

Další náměty k rozhovoru

Co vedlo Tomáše k tomu, že nazval Ježíše svým Pánem a Bohem? (Kristova blízkost, vstřícnost, neodmítnutí, přijetí.)

Co to pro nás znamená „v praxi“, když vyznáváme Ježíše jako svého Pána? (Spolehnutí na jeho [po]moc, také to, že mu dáváme přednost před jiným, co by nás chtělo opanovat, co by nás chtělo „vlastnit“; důvěru, že Jemu patřit je dobré).

Liturgie

Rituál

Na úvod jednotlivých hodin můžete společně s dětmi recitovat:

Věřím v Boha Otce, který nás stvořil, věřím v jeho Syna, který nás zachránil, věřím v Ducha svatého, který nás proměňuje.

Nebo (podle refrénu Svítá 372):

Víru nám dej, co úskalí zdolává, k doufání měj, když prchá z nás odvaha, lásku rozdávej.

Biblický text k zapamatování

Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova v??ného života. (J 6,68)

Okénko do bohoslužeb

Připravíme si královskou korunu.

Co to je? Co koruna symbolizuje, vyjadřuje?

Jak se chováme ke králi (vládci, císaři...)? Jak je třeba v pohádkách král oslovován?

(Pane králi... Jeho veličenstvo... Výsosti...)

Co říkám oslovením „pane“?

O tom, jakým pánem a králem je Hospodin, resp. Ježíš Kristus, se zpívá např. V písni *Neskládejte v mocných naději* (EZ 632).

Pokud mluvíme s dětmi, které umí číst, rozdáme jim zpěvníky (Dodatky nebo Svítá) a ptáme se, jakým králem je Ježíš Kristus —podle začátku 2. 3. a 4. sloky.

Shrnutí: (ukážeme korunu) Ano, on je král. Ale možná má jiné vlastnosti, než jaké bychom od krále čekali.

Modlitba

Kriste, děkujeme, že nezůstáváme na pospas. Že patříme tobě, Pánu našemu. Amen.

Odkaz na píseň

[Neskládejte v mocných naději](#)

[Můj Pán, ó můj Pán \(SV191\)](#)

[Můj Pán všechny svolá ráno, až se rozední](#)

[Ó Pane můj, nenech mne být](#)

[Ježíši Kriste, Pastýři náš \(BTS35\)](#)

[Bůh je náš Pán a Král, zpívejme mu píseň chval](#)

[Nás zavolal jsi, Pane, my proto přišli sem](#)

Cílová skupina

[Starší školní](#)

[Školní](#)

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Desatero – Modlitba Páně – Krédo](#)

Téma

[Krédo](#)

Biblický odkaz (kat)

[Jan 20,24–29](#)